

Arkiv: FE-023, TI-&13
Journalpostnr.: 22/13531-3
Saksbehandler: Heming
Herdlevær
Dato: 17.01.2023

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
13/23	Kommunestyret	02.02.2023

Svar på høring - Evaluering av statsforvalterens geografiske inndeling

Rådmannens innstilling:

Ringerike kommune avgir høringsuttalelse til rapporten «Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen», slik det fremkommer av dette saksfremlegget.

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Kommunestyret 02.02.2023:

Behandling:

Nytt forslag til uttalelse, foreslått av Stian Bakken, Senterpartiet

Ringerike kommune ser det som naturlig at statsforvalterembetet følger fylkesgrensene.

Ordfører foreslo voteringsrekkefølge, som ble enstemmig vedtatt.

Avstemming:

Alternativ avstemming mellom Rådmannens innstilling og Bakkens (Sp) forslag ble, Rådmannens innstilling vedtatt mot 16 stemmer (Sp, Eriksen Uavh. Sjøberg SV og R)

1-KS- 13/23 Vedtak:

Ringerike kommune avgir høringsuttalelse til rapporten «Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen», slik det fremkommer av dette saksfremlegget.

Innledning/Bakgrunn:

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har evaluert strukturen for statsforvalterne, og leverte sin rapport «Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen» til Kommunal- og distriktsdepartementet 30. september 2022. Kommunal- og distriktsdepartementet har sendt denne rapporten på høring med høringsfrist 16. februar 2023.

Beskrivelse av saken:

Statsforvalteren er Kongens og Regjeringens representant i fylket, og skal som sektormyndighet medvirke til at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Dette gjøres gjennom veiledning, dialog og tilsyn med kommunene, fylkeskommunene, innbyggerne og berørte virksomheter. Statsforvalteren skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Det innebærer å ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er

aktuelt, for å sikre at nasjonale mål nås på tvers av nivå og sektorer, og for å sikre samordning av statens styring av kommunene. Statsforvalteren er klagemyndighet for kommunale enkeltvedtak og vedtak gjort i spesialisthelsetjenesten, og tilsynsmyndighet etter særlovgivningen. I tillegg har statsforvalteren førstelinjeansvaret på flere områder. Statsforvalteren skal sikre likebehandling og rettsikkerhet for alle parter i sin forvaltning av lover og forskrifter. Statsforvalteren skal holde regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket, og formidle relevant informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organ.

Bakgrunnen for at det ble gjennomført en evaluering, var at ny struktur for statsforvalterne ble iverksatt 1. januar 2019. 16 embeter ble til 10, og Statsforvalterens fellestjenester (STAF) ble etablert som en egen virksomhet. Vedtak om oppdeling av fylkene Oslo og Viken, Troms og Finnmark, og Vestfold og Telemark har reist spørsmålet om statsforvalterembetene i disse fylkene også bør deles.

Departementet ber om vurderinger av anbefalingene fra DFØ som er å finne i rapportens kapittel 1. Anbefalingene følger under. Det er lagt til hjelpespørsmål knyttet til anbefalingene 6, 7 og 8 som departementet ønsker at høringsinstansene drøfter særskilt i lys av rapporten:

1. Embetene må sørge for bedre intern samordning mellom fagområder ut mot kommunene.
2. Departementene må legge til rette for at ulempene som følger av funksjonsorganisering av statlige etater for statsforvalterens samordningsrolle blir kompensert.
3. Der lik rettsanvendelse er viktig, må embetene i samarbeid med styringsetatene jobbe videre med harmonisering av praksis mellom embeter.
4. Embetene må sørge for god og tilpasset dialog med kommunene.
5. Embetene og styringsetatene må jobbe mer målrettet for å få ned saksbehandlingstiden ved å iverksette varige tiltak.
6. Fylkeskommunenes grenser bør ikke definere statsforvalterembetets grenser, men fylkenes yttergrenser bør følges slik at hvert fylke kan forholde seg til ett embete.

Hjelpespørsmål: Hva er fordeler eller ulemper med at et embete dekker flere fylker?

7. Statsforvalterstrukturen bør ikke endres tilbake til slik den var.

Hjelpespørsmål: Hvilke hensyn bør tillegges størst vekt når man skal vurdere strukturen for statsforvalterembetene?

8. Dersom det skulle bli aktuelt å vurdere strukturen, må kostnader og nytte av ny inndeling vurderes grundig. Hvert embete bør vurderes for seg, der hensynet til rettsikkerhet og kvalitet på tjenestene må veie tungt.

Hjelpespørsmål: Hvordan bør inndelingen være for de tre statsforvalterembetene som er berørt av fylkesdeling?

Departementet ønsker at høringsinnspill som gis er konsise og henviser til denne nummereringen.

Ut over dette vises til vedlagte DFØ-rapport 2022:5.

Juridiske forhold:

Ingen spesielle

Økonomiske forhold:

Statsforvalterens funksjon kan ha innvirkning på kommunens tjenester, og dermed på kommunens økonomi.

Rådmannens vurdering:

Alle sektorer i kommunen har befatning med statsforvaltere i mindre eller større grad. I den tiden vi nå har bak oss med pandemioppfølging, har statsforvalteren spilt en vesentlig og større rolle overfor kommunene enn i en normalsituasjon. Dette har fortsatt inn i en tid med krig i Ukraina, flyktningestrøm og risiko for atomulykke, kanskje som en ny normal der samfunnet er i mer eller mindre kontinuerlig beredskap.

I denne sammenhengen har statsforvalteren bidratt med informasjonsflyt, koordinering, oppfølging mv.

Den generelle tilbakemeldingen fra sektorene i kommunen er at det nye statsforvalterembetet har et større og faglig sett mer solid fagmiljø, enn slik det fremkom i de tidligere embetene. Det har naturlig nok tatt noe tid, men nå oppleves Statsforvalteren i Oslo og Viken både som kompetent og opptatt av å jobbe på nye smarte måter.

I Plan- og bygningslovsaker spesielt, opplever kommunen lange saksbehandlingstider, og det oppleves som om det letes etter saksbehandlingsfeil. Vi ønsker oss i større grad veiledning og føringer i uttalelsene fra statsforvalter, og ikke bare at kommunen må vurdere det ene og det andre. Vi ønsker oss også at statsforvalteren tar opp igjen faglige seminarer, slik det var tidligere, for å bidra til å bygge kompetanse i kommunene.

Tilbakemelding på de spørsmål som er stilt:

1. Embetene må sørge for bedre intern samordning mellom fagområder ut mot kommunene.

Svar: Ringerike kommune opplever at statsforvalteren ikke alltid fullt ut sørger for samordning mellom statlige etater, men i stedet lar etatene kjøre sine egne faglige løp. Vi mener at statsforvalteren bør legge større vekt på denne rollen og aktivt ta samordningsrollen i alle saker der dette er relevant.

2. Departementene må legge til rette for at ulempene som følger av funksjonsorganisering av statlige etater for statsforvalterens samordningsrolle blir kompensert.

Svar: Ringerike kommune ser at samordningsrollen kan være utfordrende med en funksjonsorganisering av statlige etater, og mener at statsforvalteren må settes i stand til å ivareta sin samordningsrolle på en god måte.

3. Der lik rettsanvendelse er viktig, må embetene i samarbeid med styringsetatene jobbe videre med harmonisering av praksis mellom embeter.

Svar: Ringerike kommune er svært opptatt av at like saker skal behandles likt mellom embetene, og støtter at dette jobbes videre med.

4. Embetene må sørge for god og tilpasset dialog med kommunene.

Svar: Statsforvalteren spiller en viktig rolle for kommunens myndighetsutøvelse og som leverandør av tjenester til innbyggerne. Ringerike kommune mener at

statsforvalteren kan legge større vekt på veiledning og dialog i sin kontakt med kommunene.

5. Embetene og styringsetatene må jobbe mer målrettet for å få ned saksbehandlingstiden ved å iverksette varige tiltak.

Svar: Ringerike kommune er enig i at det må jobbes aktivt for å få ned saksbehandlingstiden.

6. Fylkeskommunenes grenser bør ikke definere statsforvalterembetets grenser, men fylkenes yttergrenser bør følges slik at hvert fylke kan forholde seg til ett embete.

Hjelpespørsmål: Hva er fordeler eller ulemper med at et embete dekker flere fylker?

Svar: Ringerike kommune er enig i at fylkeskommunens grenser ikke bør definere statsforvalteembetets grenser. I vurderingen av fordeler og ulemper vil Ringerike kommune legge hovedvekt på større og mer kompetente fagmiljøer og lik praksis mellom fylker.

7. Statsforvalterstrukturen bør ikke endres tilbake til slik den var.

Hjelpespørsmål: Hvilke hensyn bør tillegges størst vekt når man skal vurdere strukturen for statsforvalterembetene?

Svar: Som i forrige spørsmål vil Ringerike kommune legge hovedvekt på kompetente og robuste fagmiljøer, og evnene til å drive samordning på tvers av statlige etater og likeledes mellom embetene. Ringerike kommune mener på denne bakgrunn at embetene bør beholdes slik de er i dag.

8. Dersom det skulle bli aktuelt å vurdere strukturen, må kostnader og nytte av ny inndeling vurderes grundig. Hvert embete bør vurderes for seg, der hensynet til rettssikkerhet og kvalitet på tjenestene må veie tungt.

Hjelpespørsmål: Hvordan bør inndelingen være for de tre statsforvalterembetene som er berørt av fylkesdeling?

Svar: Ringerike kommune mener statsforvalterembetene må beholdes slik de er i dag, og ikke deles opp i mindre enheter.

På generelt grunnlag mener rådmannen at det fortsatt er tidlig å evaluere statsforvalteren i de nye embetene. Som nevnt over har det vært noen spesielle og krevende år, og kommunen har knapt nok fått oppleve statsforvalteren i en normalsituasjon. Vi er likevel i det store og hele fornøyd med statsforvalterens funksjon i dagens embete slik vi har opplevd den. Samtidig finnes store muligheter for forbedringer, slik det fremkommer både her og i rapporten fra DFØ.

Tore Isaksen
Rådmann

Vedlegg:

Høring - Evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling

Høringsnotat - DFØ (2022). Færre og bedre - en evaluering av statsforvalterstrukturen

